

Zwaluwen: van werkelijkheid naar droom

Ik kan er geen rationele verklaring voor geven, maar ik heb een boontje voor zwaluwen. Het zijn niet de kleurrijkste bewoners van het vogelrijk en over een welluidende zang beschikken ze ook al niet. Misschien heeft het te maken met het seizoen waarin zij ons verblijden: bij hun aankomst komt de natuur in volle bloei en alleen al even denken aan hun vrolijke gekwetter doet dromen van zorgeloze zomermaanden.

Onder de zwaluwen genieten de gierzwaluwen mijn voorkeur. Wie zich een beetje verdiept in hun levenswijze kan niet anders dan onder de indruk komen van deze geweldige vogels. Als je een vogelleek probeert wijs te maken dat gierzwaluwen werkelijk alles in de lucht doen, word je vaak vol ongeloof aangekeken met een blik van 'je mag mij veel wijsmaken, maar daar trap ik niet in'. Gierzwaluwen vliegen soms zo hoog, dat je ze wel hoort, maar nauwelijks nog ziet. Eergisterenavond, een koele zondag in mei, gebeurde precies het omgekeerde. Het begon al lichtjes te donkeren, toen ik tijdens het onkruid wieden door zenuwachtig gefladder en een zovend geluid werd afgeleid. Op een ogenblik waarop de hele buurt verpozend en sensatie zocht voor de beeldbuis, wachtend op een actieflits van de Gentse 'Flikken', kreeg ik zomaar een fantastisch spektakel voorgeschoteld: twee gierzwaluwen maakten amper drie meter boven mijn hoofd jacht op muggetjes en vliegjes. Met een geweldige snelheid kwamen zij aangevlogen, vrij laag boven het gazon, namen dan even hoogte om het dak te ontwijken, en maakten zich na een snelle cirkelbeweging opnieuw klaar om tussen de elzen en een beukenhaag in opnieuw aan te vallen. Telkens weer herhaalden zij hun acrobatisch nummertje en geen enkele politie-achtervolging op de televisie kon ook maar tippen aan de halsbrekende toeren van de twee gevleugelde snelheidsduivels. Minutenlang gingen ze door op hun elan. Je hoorde hun vleugels slaan, je kon hun witte keelvlekje onderscheiden en heel even hun zwarte oogjes.

Mijn huisgenoten bleken niet echt onder de indruk toen ik hen van mijn 'tuinavontuur' op de hoogte bracht. Ik hoopte stiekem dat de gierzwaluwen hun stunt nog ooit eens zouden overdoen. Twee dagen later was het al zover. De twee hadden zelfs drie vriendjes meegebracht en nu was de luchtschouw compleet. Ik sleurde prompt een van de kinderen naar buiten om mee te genieten.

Het kijken naar de zwaluwen deed mij denken aan een getuigenis van Philip Gosse. Deze man diende tijdens de Eerste Wereldoorlog als kapitein in de medische dienst van het Britse leger. In zijn dagboek, *Memoirs of a Camp Follower*, heeft hij opvallend veel oog voor vogels en planten. In zijn schaarse vrije tijd verzamelde hij trouwens kleine zoogdieren voor het

British Museum. In 1917 noteerde hij: 'De tijd aan de Somme leende zich niet voor vogelobservatie. Ten eerste waren er nauwelijks vogels op het slagveld en bovendien waren er belangrijker zaken om je tijd en je aandacht aan te besteden. Maar zelfs in het verwoeste Fricourt was iets leuks te vinden. In het gewelf van wat ooit een huis was geweest, zat een zwaluwnest, en de hele dag door vlogen de zwaluwen af en aan door een donkere opening in de grond. Ze moeten gedurende een haast continue hagel van beschietingen en granaten hun nest hebben gebouwd, hun eieren hebben gelegd en hun jonkies hebben uitgebroed. Ik vroeg me af of ditzelfde zwaluwpaartje in gelukkige zomers voor de oorlog nestelde onder de dakrand van het huis dat hier ooit stond en of, toen het werd verwoest, het instinct om terug te keren zo sterk was geweest dat ze maar in de kelder van hun oude verblijfplaats waren gaan nestelen in weerwil van alle aansporingen elders heen te trekken.'

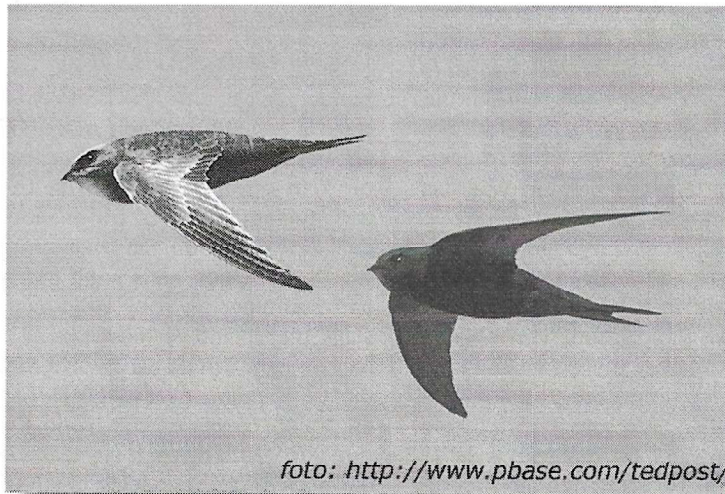

foto: <http://www.pbase.com/tedpost/>

Nu we het toch over zwaluwen in oude geschriften hebben, lijkt het ons hier de geschikte plaats om de echte zwaluwfanaten wat levenswijze mee te geven. Het zou niet verbazen mochten sommige ornithologen af en toe eens zwaluwen opmerken in hun dromen. Welnu, dit blijkt niet zonder be-

tekenis. Dat leert althans *De Droomsleutel*. Ik diepte dit vergeelde boekje uit het begin van de vorige eeuw onlangs van onder een stapel paperassen op en het draagt als ondertitel "verklaart en lost alle dromen op, geeft betekenis weer van alle Droomgezichten, Nachtmerries en Denkbeelden welke in slapenden toestand voorkomen". Het is echt kostelijke lectuur. Het leert ons dat "de waren voorspellende droom plaats heeft in het midden van den slaap, wanneer de spijsvertering volbracht is, en het lichaam ziek noch zwak, wanneer geen der menschelijke organen verward of te vermoeid is. Deze dromen hebben gewoonlijk plaats in den morgen tusschen 4 en 8 ure".

Maar wat heeft de vogelliefhebber met dit alles te maken? Wel, in *De Droomsleutel* kan men lezen dat het goed is te dromen van zangvogels, van duiven, van tortelduiven, maar "het is slecht te dromen van vledermuizen, roofvogels, kraaien, apen, katten, ratten, varkens, wormen, vliegen, spinnen." Op bladzijde 24 komt de zwaluw aan bod. Wie in zijn droom zwaluwen ziet vliegen, zal een "vrolijke tijding" ontvangen. Wie zwaluwen in een nest ziet zitten, zal geschenken ontvangen. Zwaluwen in huis zien vliegen betekent dat de dromer voorspoed en toenemend huise-lijk geluk zal kennen. Wie echter tijdens een droom zwaluwen hoort "sijlpn", moet zich aan ziekte en dood verwachten. En mocht u ervaring hebben met zwaluwdromen, dan plaatsens wij in het volgende nummer graag een aanvulling.

Johan Strobbe